

ENTREVISTA

Robert Saladrigas

NOVEL·LISTA. PREMI JOSEP PLA

► ► ►

L.D. M'ho pinta molt negre...

R.S. Materialment, el món ha progressat molt, però tenir dos banys, rentadora, assecadora, cotxe i segona vivenda és el veritable benestar? Si aquest progrés econòmic no s'acompanya d'un benestar humanístic no és un veritable progrés. Mira al teu voltant i t'adonaràs que el que hi veus no és precisament agradable: mai com fins ara la gent s'ha sentit tan insegura, per exemple.

L.D. I més després dels atemptats de Madrid i de l'11-S.

R.S. És que fins a l'atemptat de Madrid, veiem el problema una mica lluny, però ara ens hem adonat que ens toca de ple. Els atemptats de l'11-S han justificat la instauració d'una política internacional absolutament perversa, l'arribada de l'extrema dreta al poder als Estats Units i l'establiment d'un clima de por que la classe governant sap aprofitar molt bé per retallar les llibertats dels ciutadans.

L'11-S marca el final del segle XX, que en deien de les catàstrofes, i inaugura un nou segle amb unes perspectives precisament no gaire optimistes. Vivim en el temor de ser víctimes d'un nou atemptat en un escenari que enfronta perillosament el món occidental amb el món islàmic i no veig com es pot resoldre la situació.

L.D. En aquest escenari, quin és el paper que ha de tenir l'escriptor?

R.S. Lògicament, els autors hem d'agafar un compromís amb aquest món, amb el que està passant. L'escriptor és sensible al món que l'envolta i en les seves obres l'analitza, encara que més que donar respostes, plantegi preguntes.

L.D. Diria que 'La llibreta groga' és una novel·la pessimista?

R.S. No és pessimista: és realista! A més, al marge que el món estigui o no en crisi, el fet que hi hagi un personatge com el d'Alexis que sigui capaç de renunciar a la comoditat per perseguir el seu ideal, per si sol ja és positiu i esperançador, perquè en general, tots busquem la felicitat però pocs sabem com trobar-la. Ens equivoquem quan intentem trobar-la en un pis més gran o en un cotxe més potent. A més, també és esperançador que el personatge sàpiga escoltar els altres.

L.D. Com fan la majoria dels autors...

R.S. Sí, perquè som tafaners de mena. L'Alexis vol escriure una història única i, com els escriptors, sap escoltar.

L.D. Però ell no vol ser escriptor.

R.S. No, perquè busca una història que sigui veritat, real, mentre que els novel·listes fem tot el contrari: inventem, perquè som conscients que no podem conèixer la veritable història dels que ens envolten. Tota novel·la és una conven-

ció: la història que s'hi explica sembla real però sempre es basa en una mentida. La gràcia de l'escriptor és aconseguir fer creure el contrari al lector. El realisme en literatura és un mite, perquè tota escriptura és sempre una reelaboració de la realitat i, per tant, una modificació.

L.D. Com li passa al seu personatge, en algun moment ha tingut una crisi que l'hagi fet replantejar-se la seva vida?

R.S. Amb els escriptors és dife-

els grans temes de la literatura ja els trobem en l'època grega.

L.D. Després de gairebé quatre dècades publicant llibres, creu que 'La llibreta groga' és una novel·la molt diferent de la seva obra anterior?

R.S. Tots els meus llibres són diferents, entre altres raons perquè els món dels anys 70 no té res a veure amb el d'avui en dia. Si t'estanques, malament. M'agrada pensar en els escriptors com a persones que

que després de tant de temps encara continuaria publicant llibres?

R.S. Tenia molt clar que el que volia era escriure, però evidentment no tenia ni idea de fins a on arribaria. De fet, cada vegada que acabo un llibre sempre penso que pot ser el darrer.

L.D. Se'l defineix com a escriptor, periodista i crític literari. De les tres professions, la d'escriptor és la que el fa sentir més lliure?

R.S. Des dels anys 70 he tingut la sort de poder escriure sempre el que he volgut, entre altres coses, perquè el periodisme m'ha permès no haver de viure de la literatura i, per tant, poder escriure al meu ritme. La literatura és el meu espai de llibertat absolut. Ni al començament ni ara ni mai he acceptat escriure un llibre per encàrrec, no he volgut fer un llibre que no em vingués de gust ni he acceptat un avançament quan l'obra no estava acabada. No accepto que en literatura algú em digui què haig de fer i què haig de deixar de fer. A mi no m'obliga ningú a escriure. Si no hagués sigut escriptor, en el fons no hauria passat res. Per tant, si escric ha de ser perquè realment faig el que vull fer. Segurament hauria pogut guanyar més diners prenent-me la literatura d'una altra manera, però sóc escriptor per vocació.

L.D. Encara que no s'ho passi bé escrivint, com ha dit més d'una vegada?

R.S. És que no em diverteixo quan escric: perseguir conceptes abstractes a través del llenguatge no és fàcil i, a més, gairebé mai estic satisfet de com acabo escrivint les coses. Això sí, si algú aconsegueix divertir-se escrivint, té tota la meva enveja.

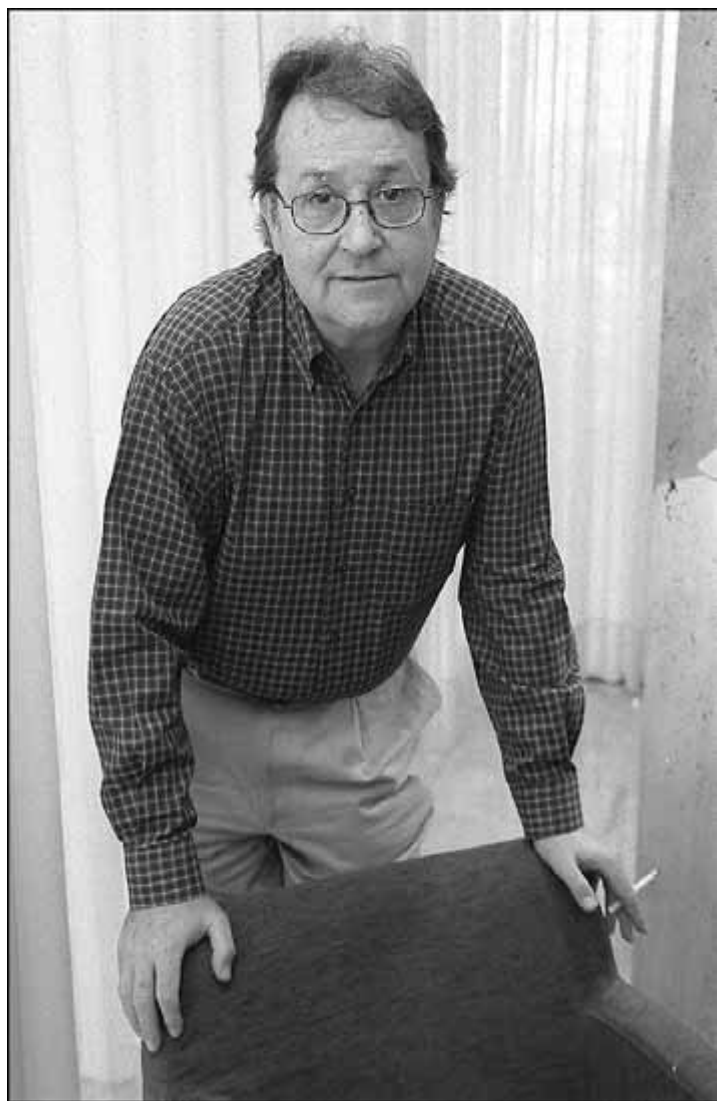
L.D. Com a crític literari, quina valoració dóna del moment que travessa la literatura catalana?

R.S. Com a crític, acostumo a llegir llibres d'autors estrangers i, per tant, no estic gaire capacitat per jutjar què està passant a casa nostra. No obstant puc dir que, com a tot arreu, s'estan publicant llibres bons, mediocres i dolents. Darrerament, han aparegut cinc o sis novel·les d'un nivell bastant alt. Per contra, el problema més gran és que actualment s'estan guanyant més diners amb la literatura que abans, i això fa que els autors es puguin plantejar viure o sobreviure de la literatura i que, per tant, es relaxin a l'hora d'autoexigir-se. La prova és que massa sovint hi ha llibres escrits amb precipitació, mal acabats, i els talents es desaprofiten. D'altra banda, també és cert que es publica massa. No hi ha públic lector que pugui absorbir l'allau de novetats editorials que diàriament surten al mercat.

L.D. Té sovint la sensació que no aconsegueix trobar aquesta paraula justa?

R.S. Moltes vegades! La llengua és infinita, sempre pots dir-ho millor, perquè tens al teu abast infinitat de recursos. A 'La llibreta groga', per exemple, he intentat que en cada història secundària hi hagi un canvi de registre.

L.D. Quan ja fa molts anys va començar a escriure, s'ho pensava

JORDI GARCIA

"No accepto que en literatura algú em digui què haig de fer i què haig de deixar de fer. A mi no m'obliga ningú a escriure"

rent, perquè això ho fem constantment en cadascun dels nostres llibres de manera sistemàtica.

L.D. També busca escriure una història única, com l'Alexis?

R.S. Sempre, encara que sé que no existeix. Sempre he volgut explicar una història vella, ja narrada, però fent que amb les meves paraules soni com si fos nova. La novel·la més que història és escriptura, perquè

EL QUIOSC

PEPO TAMARIT

Revista de Girona. Núm. 223.
DIPUTACIÓ DE GIRONA.
Girona, març-abril, 2004.

La Revista de Girona ens ofereix un dossier dedicat a *Dones i literatura: la necessitat i el plaer*. Després de la presentació d'Anna M. Velaz, en què explica que les autores citades tenen en comú haver patit la postguerra, hi podem llegir el seu article *Carme Montoriol, música i poesia*, seguit de *Concepció Carreras, Maria Mercè Devesa, Rosa Sacrest i Mercè Bayona, la poetització del paisatge olotí* (Carme Ramilo), *Llucieta Canyà, feminista i conservadora* (Xavier Cortadellas), *M. dels Àngels Vayreda, memòria i literatura* (Anna M. Velaz) i *Maria-Dolors Cortey, cronista de postguerra* (Jordi Cornellà). A més de les seccions habituals hi podem llegir el reportatge *El boom dels fogons tradicionals: les cuineres de Sils*, a càrrec de Moisès de Pablo.

Atenea. Número 8.
ATENEA.
Barcelona, hivern, 2004.

Un perfil del poeta Jordi Sarsanedas és el primer text que trobem en la present edició d'Atenea. La revista vol mostrar el seu reconeixement a l'autor com a intel·lectual compromès amb la llengua catalana i com a literat. Una entrevista a Maria Barbal ens permet conèixer les seves opinions sobre la literatura actual i alguns secrets de la creació de *Bella edat*, novel·la publicada per Edicions 62. El dossier està dedicat al tema *L'apocalipsi, un malson de tots els temps*, i s'hi analitzen referents literaris, musicals i cinematogràfics sobre la fi del món. Finalment, també hi podem llegir un reportatge sobre els primers cinc anys de l'Escola d'Espectura i Humanitats del carrer Canuda 6 de Barcelona.